

eq'iliquà

62_05/25

COL-LABORADORES I COL-LABORADORS:
**AINA GIMENO, ESTELA MARTÍNEZ, ISABEL MARTÍ, JOANVI CUBEDO I CAPELLA,
NELO GÓMEZ, MARIA ALMUDÉVER, NINA BAIFER, OMAR RUIZ,
PAU VERCHER, TONI GUILLOT I VICTÒRIA GARRIGUES**

IL·LUSTRACIÓ PORTADA: **MANEL GIMENO**

MAQUETACIÓ INTERIOR: **CARLES Gª TORMO I RUBÉN CERVERA**

IMPRENTA: **LINEA 2**
DIPOSIT LEGAL: **V-2280-2005**

AMBAIXADOR VICH, 3 - 2G | 46002 | VALÈNCIA
963 528 198 | INFO@AAPV.ES | WWW.AAPV.ES

AAPV NO ES FA RESPONSABLE DE LES OPINIONS DELS COL-LABORADORS DE L'EQUILIBRÀ

04 EDITORIAL

ELS PROFESSIONALS DE LES ARTS ESCÈNIQUES
RECLAMEN LA DIMISSIÓ DEL DIRECTOR DE L'IVC

08 ORGANITZACIÓ

CRÒNICA DE L'ASSEMBLEA GENERAL AAPV 2024

16 FORMACIÓ

SISTEMA DE FUNCIONAMENT DE LA COMISSIÓ

22 IGUALTAT

UN NOU CAMÍ, UNA LLUITA COMPARTIDA PER LA IGUALTAT

28 DOBLATGE

COMUNICAT SOBRE LA DECISIÓ D'À PUNT
D'EMETRE EN CASTELLÀ PRODUCCIONS ESTRANGERES
QUE HAN SIGUT DOBLADES EN VALÈNCIA

32 CONARTE

MALALTIES PROFESSIONALS EN LES ARTS ESCÈNIQUES

40 TEATRE

INICIS DEL TEATRE INDEPENDENT A VALÈNCIA I VOLTANTS

EDITORIAL

ELS PROFESSIONALS
DE LES ARTS ESCÈNIQUES
RECLAMEN

LA DIMISSIÓ DEL DIRECTOR DE L'IVC

L'AAPV CONSIDERA QUE LA INCAPACITAT I FALTA DE GESTIÓ D'ÁLVARO LÓPEZ JAMAR COM A DIRECTOR GENERAL POSA EN RISC EL FUTUR DEL SECTOR.

A LA FALTA D'INICIATIVA INSTITUCIONAL S'AFEGEIX L'ABSÈNCIA DE PROPOSTES PER A AFRONTAR ELS CANYS CAUSATS PER LA DANA EN LA PRODUCCIÓ ESCÈNICA.

Moment de l'Assemblea General de l'AAPV celebrada el passat 07 d'abril en la sala La Màquina

El sindicat d'actors i actrius professionals valencians (AAPV) considera **insostenible la situació de les arts escèniques, provocada principalment per la nul·la capacitat de gestió del màxim responsable del Institut Valencià de Cultura, Álvaro López Jamar**, qui des del seu nomenament fa just un any no ha dut a terme cap proposta ni iniciativa per a impulsar i promoure l'activitat del sector.

Segons la presidenta d'AAPV, María Almudéver, "la falta de coneixement i capacitat de gestió d'Álvaro López **està posant en risc el sector productiu de les arts escèniques valencianes**, que pateix una falta d'empatia i sensibilitat institucional per part de la Generalitat, que s'agreuja per una absència de gestió, per la qual cosa és imprescindible un relleu en l'organisme del qual depenen les polítiques culturals valencianes". ▶

Esta **situació de bloqueig a l'IVC** ha provocat una sensació de caos en l'entitat, que l'últim any ha patit el cessament de càrrecs amb mesos sense nomenar substituïts, la falta de renovació de personal intern, un departament d'ajudes inestable, un canvi en el model del Circuit Cultural sense consulta ni consens o una falta de propostes per a ajudar a pal·liar les conseqüències de la DANA en un dels sectors productius més afectats. Per a Almudéver, a més **"l'IVC no compleix el seu principal objectiu fundacional, que és ser el centre de producció escènica més important de la nostra comunitat**, quedant la seua funció en activitats complementàries com assistir a fires, xarrades o trobades, desvirtuant per complet el que hauria de ser un ens d'estes característiques, com sí que ocorre en altres comunitats autònomes".

Així mateix, quant a la convocatòria de les ajudes al Foment de les Arts Escèniques, **és inadmissible que les de l'any 2024 es publicaren el 20 d'agost, en lloc de a inici de l'any**, provocant que les resolucions provisionals d'aquestes ajudes es publicaren al novembre i les definitives el 4 de desembre, la qual cosa comporta una paràlisi i una incertesa en el sector, que rep aquestes ajudes en un termini i en forma totalment i injustificablement inadequats.

A aquesta situació de falta d'iniciatives i sensibilitat amb el sector de les arts escèniques s'**afegeix la baixada d'un 11,6% en la partida dedicada a l'IVC en el projecte de pressupostos autonòmics per a 2025**, que s'estan tramitant a les Corts, la qual cosa agreuja la inacció que patixen els professionals de l'escena i la sensació d'abandó per part de l'actual responsable de l'entitat que gestiona la política cultural valenciana. ■

ORGANITZACIÓ

CRÒNICA DE L'ASSEMBLEA GENERAL 2024

ASSEMBLEA GENERAL

El passat 07 d'abril, a les 11 del matí, en la sala La Màquina, va tindre lloc l'Assemblea General de l'AAPV per informar els socis i sòcies de l'activitat del sindicat en les diferents àrees de treball al llarg de l'últim any.

A més, es va parlar dels objectius i reptes de l'associació per al 2025.

Les afiliades i afiliats van tindre l'oportunitat de participar de forma tant presencial com telemàtica.

Fotos: Cyprien Ligou i AAPV

Després d'esperar 10 minuts de cortesia i amb 25 membres del sindicat presents a la sala, més 11 persones en línia es va iniciar l'Assemblea General 2024 de l'AAPV.

En primer lloc, la **Secretària d'Organització, Candela Mora**, va presentar els demés membres de la **Junta Directiva** presents: Maria Almudéver, Pau Vercher, Jordi Ballester, Aina Gimeno, Estela Martínez i Miguel Torrecilla.

Acte seguit, la Presidenta de l'AAPV, Maria Almudéver, es va adreçar a totes les persones assistents per agrair la seua presència. ▶

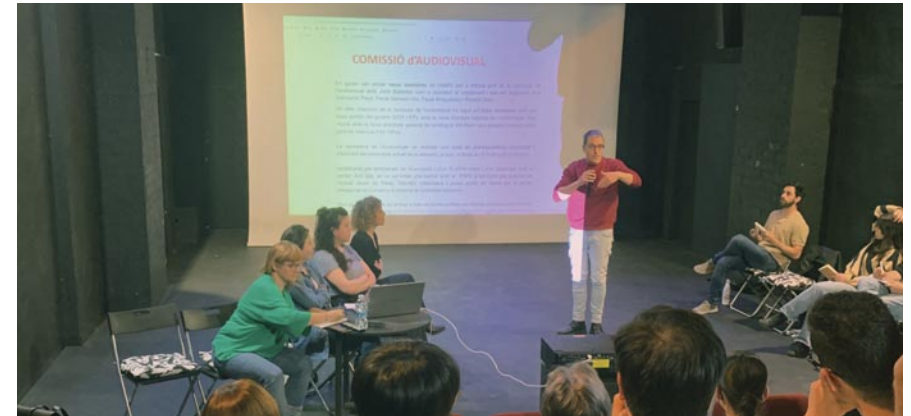

... el Secretari General de l'AAPV va animar a tots els afiliats i afiliades, a fer ús del servei d'assessorament jurídic-laboral del sindicat sempre que tinguen qualsevol dubte ...

A continuació, es va iniciar la projecció de la **Memòria d'activitats** i el **Balanç econòmic** de 2024, documents enviats previament als associats i associades per correu electrònic. Ajudant-se d'estos documents, els secretaris i secretàries de cada comissió van explicar la situació de les diferents àrees de treball del nostre sindicat.

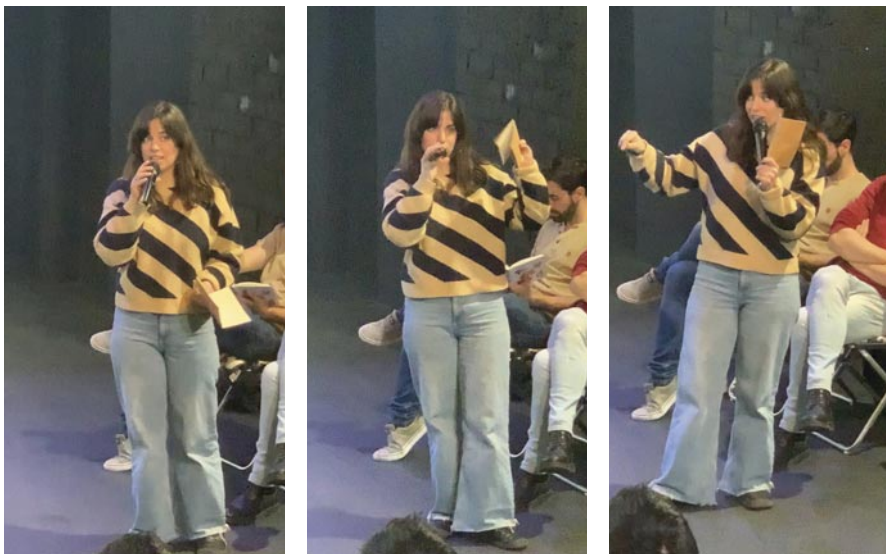
Pau Vercher, va sér l'encarregat de referir la situació de les arts escèniques valencianes. En primer lloc, el Secretari General de l'AAPV va animar a tots els afiliats i afiliades, a fer ús dels servei jurídic i laboral del sindicat sempre que tinguen qualsevol dubte, sobretot, si es troben davant d'un incompliment o una mala interpretació del Conveni de Teatre. Eixes consultes són bàsiques per conèixer la realitat laboral del sector teatral valencià, i així poder millorar les condicions del conveni en futures negociacions. També **es va tractar la nota de premsa demanant la dimissió del Director General de l'IVC**, que podeu llegir íntegra en l'editorial d'esta mateixa revista, o la **campanya Red Flags**, pensada per alertar-nos davant possibles irregularitats en el compliment del conveni.

El següent en exposar la conjuntura, en este cas envers l'àmbit de l'audiovisual, va ser Jordi Ballester. El Secretari d'Audiovisual va resumir els canvis en les ajudes a la producció de l'IVC. Per exemple, que la Categoria A, la que més contractació de professionals valencians promou, enguany ha passat de 4 a 3 produccions. Per descomptat, des de l'AAPV, defensem que hi haja feina, en la llengua que siga, però no veiem com treballar en castellà, pot ajudar a crear una marca pròpia que ens diferencie.

Nelo Gómez, membre de la Comissió Doblatge, va descapdellar els reptes que travessa el sector a València, especialment el doblatge en valencià. En la secció DOBLATGE d'esta revista, podeu llegir la nota de premsa que es va publicar des de la Comissió de Doblatge davant la decisió d'À Punt d'emetre en castellà produccions que ja han sigut doblades a la nostra llengua. Per una altra banda, es va advertir que el despenjament de les tarifes en castellà caduca el 31 de desembre del 2025. Per últim, es va fer una crida als i les professionals del doblatge perquè s'afilien a l'AAPV. **Es va posar en valor el caràcter sindical de la nostra associació, que com a membre de Conarte, està present a les negociacions internacionals que, ara mateix tracten de regular l'ús de l'IA.**

... no veiem com treballar en castellà, pot ajudar a crear una marca pròpia que ens diferencie ...

Aina Gimeno, qui va intervindre en nom de la Comissió d'Igualtat, va agrair el treball realitzat en l'anterior número de la revista, que amb l'especial dedicat als resums d'activitat, il·lustrava d'una manera senzilla i efectiva l'activitat desenvolupada per cada comissió al llarg de l'últim any. A més, va anunciar la presència de l'AAPV i l'AVAV en la presentació a Madrid del **Protocol de consentiment per al procés i la sala de càsting** realitzat per APDICE. També es va referir al tema de les baixes per maternitat, destacant que els actors, també poden accedir a la **baixa per paternitat**. Pròximament compartirem amb tots els socis i sòcies la informació sobre els tràmits necessaris per a sol·licitar-la. Pel que fa a la petició d'una oficina contra l'assetjament feta l'any passat a l'IVC; davant la inactivitat i silenci de l'ens autònom, enviarem els casos d'assetjament que ens arriben a la **Unitat d'Atenció a les Violències Masclistes en el Sector Audiovisual i Cultural** creada pel Ministeri de Cultura. També es va celebrar el fet que, per primera vegada, **onze associacions d'arts escèniques vam unir forces pel 8M** amb una sèrie d'activitats conjuntes, com ara una taula rodona, la creació d'una pancarta unitària per anar a la manifestació del Dia de la Dona unides sota un mateix lema, o la constitució de l'Observatori d'Igualtat. Per últim, **Aina Gimeno** va aprofitar l'assemblea per a **comunicar la decisió de finalitzar la seua etapa com a Secretària d'Igualtat** de l'AAPV convidant a Neus Alborch, a prendre el relleu en el càrrec.

Estela Martínez, Secretària de la Comissió de Formació, va repassar els cursos realitzats l'any passat. Podeu trobar esta informació en l'informe d'activitat de FORMACIÓ en l'anterior número d'esta revista. Però **sobretot es va animar a les afiliades i afiliats a apuntar-se als cursos que organitzem**. En este sentit, es va insistir en l'existència de les **beques de formació**, que permeten a socis i sòcies accedir gratuïtament a un curs cada any. També es va fer referència a els **descomptes per quilometratge**, que permeten als alumnes que resideixen en una localitat diferent a la del curs, rebre una ajuda pel desplaçament. Per a sol·licitar qualsevol d'estes beques, només cal marcar-ho al formulari d'inscripció del curs concret que es vol fer. ▶

Imatges de la picadeta que es va oferir al final de l'Assemblea General.

Pel que fa a Conarte, Isabel Martí, delegada de l'AAPV en la plataforma de sindicats d'interpres de les arts escèniques de l'estat espanyol, va resumir les activitats desenvolupades des de l'última assemblea general. Però, per damunt de tot, va incidir en com d'important és que els associats i associades participeu en eixes activitats, com ara la trobada sobre **Malaties professionals en les arts escèniques**, organitzada per Conarte, l'AAPV i l'APDCV. En esta mateixa revista podreu llegir un extens article sobre este tema. També es va adelantar que, en este moment, Conarte està treballant conjuntament amb el Ministeri de Cultura per a la **Llei d'Ensenyaments Artístics**.

Pau Vercher, com a **Secretari de Finances en la nova Junta Directiva de Conarte**, va celebrar el bon moment de la plataforma, a la qual estan tornant alguns sindicats que, en algun moment, l'havien abandonada. A més, va informar de com la pertinença a Conarte ens permet participar i conèixer de primera mà els avanços en les negociacions amb el Ministeri de Cultura respecte de temes com l'**Observatori dels Artistes**, o l'**Estatut de l'Artista**. Per últim, **es va temptejar als presents per si alguna persona estava interessada a participar a nivell internacional amb FIA** en nom de l'AAPV.

ORGANITZACIÓ

CRÒNICA DE L'ASSEMBLEA GENERAL 2024

Amb relació a la Comissió de Finances, es va informar que, en estos moments, el sindicat és sostenible per si mateix, tanmateix es va posar en valor les ajudes que, de moment, rep el sindicat ja que estes permeten l'organització d'activitats dirigides tant als membres de l'AAPV, com al sector en general.

En acabant este repàs a l'activitat de l'AAPV en l'últim any, **es va aprofitar per animar a tots els socis i sòcies a involucrar-se i participar en les diferents comissions de treball** de la nostra associació. Així mateix, es va comunicar la **contractació d'un gabinet de comunicació** per ser més efectius a l'hora d'arribar a tots els nostres públics.

En referència a les **propostes i objectius de l'AAPV pel 2025**, es va informar que el sindicat mantindrà la mateixa línia respecte d'assumptes com la gala dels Premis AAPV, la participació en manifestacions, com la del Dia de la Dona o l'Orgull LGTBIQ+, les reunions amb els responsables polítics del sector o l'organització de cursos.

El següent punt a tractar, va ser el **Conveni de Teatre**. Mitjançant una dinàmica participativa, es va prendre nota de les diferents propostes de cara a les properes negociacions.

Per últim, es van valorar positivament els actuals **Premis AAPV**, i es van escoltar les propostes dels assistents a l'assemblea, com ara, la creació d'una nova categoria per als actors i actrius que treballen en el creixent sector del teatre musical. ■

... es va aprofitar per animar a tots els socis i sòcies a involucrar-se i participar en les diferents comissions de treball ...

FORMACIÓ

SISTEMA DE FUNCIONAMENT DE LA COMISSIÓ

PER **ESTELA MARTÍNEZ**
SECRETÀRIA
DE LA COMISSIÓ
DE FORMACIÓ

ÉS TRACTA D'UNA COMISSIÓ DE CONSTITUCIÓ PERMANENT. ES PRESENTARÀ UN PLA DE TREBALL ANUAL, ON S'INCLOURAN ELS OBJECTIUS, ACTUACIONS A DESENVOLUPAR, CRONOGRAMA I PREVISIÓ PRESSUPOSTÀRIA.

OBJECTIUS

- 1** La finalitat principal de la comissió de formació és poder oferir als nostres associats i associades **cursos amb professionals reconeguts del món de la interpretació i del doblatge** i fer-ho amb un **preu molt reduït** perquè siga assequible a tots i a totes. D'esta manera, es podrà contribuir al seu continu desenvolupament i entrenament actoral.
- 2** Col·laborar amb altres centres de formació i entitats per obtenir descomptes de formació en **benefici dels nostres associats i associades**.
- 3** Crear **vincles de comunicació amb els actors i actrius** que viuen en la província de Castelló i Alacant mitjançant les associacions PRO-TEA i PROART per conèixer les seues necessitats i poder facilitar i apropar la formació.
- 4** Difondre i realitzar **Classes Magistrals** amb diferents professionals del sector teatral i audiovisual.
- 5** Oferir **cursos de formació orientats** a la millora de la promoció individual de cada intèrpret (creació de videobooks, xarxes socials, etc.).

6 Ampliar el model de formació d'acord amb la necessitat d'introduir, en les escoles d'ensenyament artístic i entre els afiliats/des, la consciència i les ferramentes d'autocura individual i grupal que ens brinden els processos de Protocols de consentiment. Integrar este tipus de formació tant en les aules com a l'àmbit professional per tal de **cuidar la integritat física i emocional de l'equip artístic** i així previndre abusos en l'àmbit professional i educatiu.

7 Donar continuïtat a la tasca desenvolupada per part de la comissió, la qual s'ha implicat en els últims anys en iniciatives formatives destacades. Per tant, **promoure les xarrades formatives de l'AAPV** a les escoles d'interpretació de la Comunitat Valenciana per garantir la promoció de l'interés i de la importància del **SINDICAT**.

8 Garantir i continuar **mantenint la col·laboració amb AISGE** per poder beneficiar-nos de l'ajuda a la formació que l'entitat garanteix a l'AAPV segons el nombre de socis i sòcies. ▶

Imatge d'una de les sessions del curs *Protocols de consentiment*, impartida per la directora de càsting, coordinadora d'intimitat i docent Andrea Isasi i organitzat per l'AAPV, l'AVAV i AVETID.

La comissió de treball estarà formada per un mínim de 3 persones i un màxim de 6, afiliades a l'AAPV. El nombre màxim podrà ser superat en casos excepcionals i prèvia autorització de la Junta.

OBLIGACIONS I/O RESPONSABILITATS

Són deures de les persones integrants de la comissió els següents:

- A** Participar en les reunions periòdiques de la comissió.
- B** Participar en totes les accions i tasques que porten al compliment del pla de treball de la comissió.
- C** Notificar la seua baixa o incompatibilitat per a continuar pertanyent a la comissió.
- D** No fer ús per a profit propi, ni publicar o cedir el treball desenvolupat per la comissió sense l'autorització tant de la mateixa com de l'AAPV.
- E** Proporcionar la informació relacionada amb la comissió per tal d'actualitzar les publicacions web i XXSS.
- F** Elaborar una memòria i pla de treball anual que haurà de ser aprovat per majoria de les persones integrants i elevar-lo abans a la Junta Directiva de l'AAPV, per a la seua aprovació en l'Assemblea General.
- G** Presentar a la Junta durant el primer trimestre de cada any:
 - I.** Memòria d'Activitats de l'any anterior.
 - II.** Actes d'acords presos en les reunions.
 - III.** Altes i baixes de persones membre, si n'hi haguera.
 - IV.** La informació actualitzada necessària per a realitzar la difusió oportuna de les activitats de la comissió.

FUNCIONS I OBLIGACIONS DEL/LA SECRETARI/ÀRIA O COORDINADOR/A DE LA COMISSIÓ

Cada comissió de treball comptarà amb un/a coordinador/a o secretari/ària que formarà part de la Junta Directiva de l'AAPV. Excepcionalment, quan per circumstàncies personals, laborals o de qualsevol índole el/la coordinador/a no puga assumir les funcions podrà delegar el càrrec en una altra persona membre de la Junta Directiva o de la mateixa comissió.

Les funcions del/la secretària i/o coordinador/a són les següents:

A Coordinar les tasques de la comissió de treball, vetlant pel compliment del Pla de Treball i regular la responsabilitat dels seus integrants en les activitats.	E Supervisar que es done resposta a totes les consultes plantejades a la comissió.
B Coordinar-se amb la Junta Directiva.	F Vetlar perquè es complisquen les funcions de la comissió de treball.
C Convocar les reunions de la comissió que s'establisquen en el Pla de Treball, bé per acord de la comissió o bé per la sol·licitud d'algun membre de la comissió amb un ordre del dia.	G Control del pressupost de la comissió, en cas que s'establisca abans (coordinat amb la secretària tècnica de l'AAPV).
D Informar sobre les activitats i dinàmica de la comissió a aquelles persones que sol·liciten formar part d'aquesta.	H Presentació de la memòria anual per a la seua aprovació per part de la Junta Directiva i en l'Assemblea General.

REUNIONS DE LA COMISSIÓ DE TREBALL

- 1 La comissió es reunirà quan així ho considere.
- 2 Es convocarà amb una antelació de 7 dies.
- 3 La convocatòria serà duta a terme per la persona coordinadora de la comissió previ avís.
- 4 De cada sessió un/a dels/les integrants que no ostente el càrrec de coordinador/a assumirà la funció de secretari/ària i farà l'acta, que serà aprovada en el mateix moment. Si dels acords adoptats es precisara una aprovació per part de la Junta Directiva es traslladarien mitjançant el o la coordinadora en el termini d'una setmana.
- 5 La custòdia de les actes i altres documentacions (totes dues coses preferiblement en format digital) és assumida per la persona coordinadora de la comissió, la qual ho farà arribar a la secretària tècnica de l'AAPV per al seu arxivament.

FINANÇAMENT

El finançament dependrà sempre de l'aprovació de la Junta Directiva segons el romanent i/o les subvencions que l'AAPV tinga aprovades.

Sempre caldrà estar en contínua comunicació amb la secretària tècnica de l'AAPV, amb la supervisió del secretari de finances de l'AAPV, pel que respecta al tema de pressupostos de cada curs per a poder ser aprovats.

El finançament dels cursos de formació anirà a càrrec de l'AAPV i de les aportacions de cadascú dels i les alumnes que realitzen el curs. El preu variarà en cada curs, tenint en compte les beques que es puguin aprovar.

Cal RECORDAR que l'AAPV té en marxa les BEQUES de formació. Cada soci i sòcia podrà fer ús d'una beca anual i tota la informació es pot trobar a la web de l'AAPV.

AMB EL PATROCINI DE:

GENERALITAT
VALENCIANA

ACI.
ARA.

INSTITUT
VALENCIÀ
DE CULTURA

Diputació
de València

Teatres

AMB LA COL-LABORACIÓ DE:

AJUNTAMENT
DE VALÈNCIA

IGUALTAT

UN NOU CAMÍ. UNA LLUITA COMPARTIDA PER LA IGUALTAT

PER **AINA GIMENO**
SECRETÀRIA
DE LA COMISSIÓ
D'IGUALTAT

DESPRÉS DE SIS ANYS INTENSOS I PLENS D'APRENTATGE AL CÀRREC DE LA SECRETARIA D'IGUALTAT DE L'AAPV, HA ARRIBAT EL MOMENT DE TANCAR UNA ETAPA. AQUESTA CARTA ÉS UN SENTIT I PROFUND AGRAÏMENT A TOTES I CADASCUNA DE LES PERSONES QUE, AMB EL SEU ESFORÇ I DEDICACIÓ, HAN FET POSSIBLE QUE LA NOSTRA VEU RESONARA AMB FORÇA PER CONSTRUIR UN SECTOR VALENCIÀ MÉS JUST, EQUITATIU I RESPECTUÓS

Quan vaig assumir aquesta responsabilitat, la igualtat en el sector era un territori amb poques eines. Hui, amb humilitat i satisfacció, veig passos importants cap a un futur amb més oportunitats per a tothom.

La creació i la consolidació de la Comissió d'Igualtat ha sigut un pilar fonamental en aquest procés. Amb el suport incondicional de nombroses afiliades i afiliats, hem treballat incansablement per donar visibilitat a problemàtiques que sovint quedaven ocultes i per proposar-hi solucions concretes i efectives. Hem après juntes i junts, compartint experiències i coneixements, i hem construït un marc de referència que abans no existia, teixint una valuosa xarxa de persones fermament compromeses amb la igualtat.

*Foto grupal de la taula rodona **Bones pràctiques per un audiovisual lliure d'abusos per raó sexual, de gènere o de poder**, realitzada dins el marc del Festival de Sant Sebastià, que va comptar amb la intervenció d'Aina Gimeno.*

Vull destacar especialment la signatura històrica del **Protocol de Prevenció i Mesures contra l'Assetjament en el sector cultural valencià**, una fita del 2023 que ha tingut una gran repercussió i que marca un abans i un després en la protecció de les i els professionals. També vull recordar amb estima la nostra participació activa, **gràcies a la valuosa col·laboració de CIMA**, en una taula rodona sobre igualtat al prestigiós Festival de Cinema de Sant Sebastià, una oportunitat única per a portar la realitat i les reivindicacions del nostre sector a un fòrum de gran importància.

Imatge de la pancarta conjunta de l'última Manifestació del 8M

Hem continuat amb la important tasca de **difusió del protocol** contra l'assetjament als **diversos centres de formació professional**, conscients de la importància de la formació i la sensibilització des de les etapes inicials. També **hem condemnat públicament qualsevol mena d'abús** que s'haja produït en el nostre sector. A més, hem estat presents i hem donat suport a **manifestacions i actes reivindicatius**, com el de l'**Orgull LGTBIQ+**, reafirmant el nostre compromís amb la diversitat i la inclusió.

Vam impulsar, amb una profunda convicció, la idea de la creació d'una **Oficina contra l'Assetjament dins del nostre sector**, una iniciativa que va aconseguir l'adhesió de nombroses associacions i col·lectius professionals, i vam presentar formalment esta proposta a les institucions pertinents. Malgrat que esta important iniciativa no ha fructificat específicament al nostre territori, **celebrem que el Ministeri de Cultura haja obert recentment una important Unitat d'Atenció contra les Violències Masclistes en l'àmbit estatal**, una eina valuosa i necessària que **hem de conèixer, difondre i utilitzar** en benefici de les nostres professionals.

En la taula rodona *La igualtat com a base de la cultura: reptes actuals i línies d'acció futura*, moderada per Sara Mansanet, de CIMA, van intervenir Mª Ángeles Fayos, de l'AVETID; Maria Colomer, de l'APCCV; Aina Gimeno, de l'AAPV; Ruth Sancho, de l'AVEET; Eva Moreno de l'APDCV i Lorena Torres de l'AVAV.

En els últims mesos, hem organitzat un interessant i necessari **curs formatiu amb l'experta Andrea Isasi sobre el concepte fonamental del consentiment**, una iniciativa que va comptar amb la col·laboració d'AVETID i de l'Acadèmia Valenciana de l'Audiovisual. Tot i que la participació va ser inicialment limitada, va representar un **pas significatiu** en la sensibilització i la **formació en esta àrea crucial**. També hem aconseguit al mes de març un altre moment clau en el camí, que ha sigut **la unió amb onze associacions culturals** de diversos àmbits per a la commemoració del 8 de març, una acció conjunta **que ha donat lloc a la creació d'un observatori de la cultura amb perspectiva d'igualtat**, amb l'objectiu de monitoritzar i promoure la igualtat en totes les disciplines artístiques. I, com sempre, hem oferit **suport i acompanyament per poder aconseguir baixes de paternitat i maternitat**, reconeixent la importància de la conciliació en la vida professional.

Són moltes les accions, grans i xicotetes, que podríem recordar i que han contribuït a fer de la nostra associació un sindicat més sensible, inclusiu i compromés amb la igualtat en totes les seues dimensions.

Al llarg d'estos anys de treball intens, **no tot ha sigut un camí de roses**. Hem hagut d'afrontar moments durs, opinions divergents i crítiques, però **sempre hem actuat amb el màxim rigor, la deguda discreció i la responsabilitat que el càrrec exigia, delegant en professionals qualificats** quan ha sigut necessari per garantir la millor gestió de cada situació.

Tot i que ara emprenga un nou camí personal i professional, la meua convicció i el meu compromís amb la lluita per la igualtat romanen intactes i seguiran guiant les meues accions futures.

Vull expressar el meu **més sincer agraïment a totes les persones que han format part d'esta important etapa: a la Comissió d'Igualtat per la seua dedicació i el seu treball constant, a la junta directiva per la seua confiança i el seu suport, als i les treballadores d'AAPV i a totes les afiliades i afiliats per la vostra participació activa i el vostre compromís amb esta causa comuna.**

Em sent **profundament orgullosa del que hem aconseguit juntes i junts** durant aquest temps, transformant la nostra professió cap a un futur en el qual la igualtat siga una realitat palpable i en què totes les persones puguem desenvolupar el seu talent en un entorn segur i respectuós.

Gràcies de tot cor per estos anys de treball compartit, d'aprenentatge mutu i de lluita constant. La lluita per la igualtat continua i, sens dubte, ens veurem al camí.

UNA FORTA ABRAÇADA

DOBLATGE

SOBRE LA DECISIÓ D'À PUNT D'EMETRE EN CASTELLÀ PRODUCCIONS ESTRANGERES QUE HAN SIGUT DOBLADES EN VALENCIÀ

COMUNICAT
DE LA
COMISSIÓ
DE DOBLATGE
DE L'AAPV
26/03/2025

Des de fa setmanes, la cadena demana als estudis de doblatge que entreguen les còpies d'emissió amb les pistes de so primer en castellà, després en valencià i per últim, en versió original.

A més, la decisió va acompanyada de promocions en antena de pel·lícules i sèries en què **s'anuncien els talls de diàlegs dels personatges també en castellà**. Només un grafisme en la part inferior de la pantalla informa que hi ha dos opcions per a sentir la versió doblada.

Cal recordar que **el sistema dual implantat fins ara ja permetia escoltar continguts en castellà** (en el cas dels que comptaven amb eixa versió), com també la possibilitat de fer-ho en VO, però amb l'ordre d'emissió anterior es garantia la visibilitat del valencià, que ara hi quedarà relegat.

La nova direcció de la CACVSA ha manifestat la seua intenció de sumar hores de programació en castellà com a estratègia per a incrementar l'audiència, quan **no hi ha cap estudi que garantisca la relació entre llengua castellana i major share**. També pressuposa que la programació d'À Punt era íntegrament en valencià quan realment és bilingüe, per la varietat de **col·laboradors i entrevistats castellanoparlants o la compra de formats gravats originalment en castellà amb què ja comptava la graella**.

El doblatge en valencià de sèries, pel·lícules i documentals era **l'única garantia existent per a gaudir de productes íntegrament en llengua pròpia en l'única cadena que pot oferir-los**.

El valencià només disposa d'una finestra mediàtica pública que vertebral tot el territori, per la qual cosa el doblatge, junt amb la resta de programació d'À Punt, n'asseguren la supervivència. Per tot açò, la comissió de doblatge de l'AAPV planteja les següents preguntes a l'ens i a la ciutadania:

- No suposa un **malbaratament de recursos públics** tractar com a secundària la feina de doblatge en valencià contractada i efectuada?
- No hauria de **garantir-se, prioritzar-se i promocionar-se el valencià** en la televisió valenciana com a llengua de les produccions estrangeres?
- No s'està **coaccionant a l'audiència** perquè consumisca la versió doblada en castellà publicitant-ne eixa versió?
- No s'està **pressuposant que telespectadors i telespectadores** consumiran un producte pel fet de ser en castellà en lloc de per la seua qualitat o interès?
- No s'ha tingut en compte que **molta ciutadania castellanoparlant** sintonitza À Punt per a gaudir de continguts doblats en valencià i aprendre'n?
- No s'ha valorat la possibilitat que els doblatges actuals fets pels estudis valencians poden ser **millors tècnicament i artística** que els fets en altres territoris?
- No és injust que **empreses i professionals forans** del País Valencià capitalitzen hores de programació de la nostra televisió autonòmica?
- No haurien de potenciar sense matisos **la llengua minoritzada i autòctona del territori i dels seus contribuents** els mitjans públics?
- No és aquest el **primer pas per a acabar amb el doblatge en valencià**?

Preguem un canvi de parer al respecte i aprofitem l'avinentsa per a demanar a la direcció de la Corporació Audiovisual de la Comunitat Valenciana un **increment en la partida destinada a doblatge al valencià en el pròxims pressupostos.** ■

L'AAPV SE SUMA A LA PETICIÓ POPULAR PERQUÈ À PUNT EMETA ELS DOBLATGES EN VALENCIÀ

Tal i com s'explica al comunicat, la radiotelevisió pública valenciana emet ara en castellà els continguts estrangers que compten amb doblatge al valencià. El sistema "dual" implementat per a l'emissió de sèries i pel·lícules internacionals relega el valencià a segona opció, només accessible canviant la configuració d'àudio del televisor. Molts usuaris han expressat el seu rebuig a la decisió en xarxes i animen la cadena a rectificar. Des de l'AAPV ens sumem a la petició popular. Pel sector del doblatge en el nostre territori, per la llengua i cultura dels valencians i les valencianes i pel treball dels actors i actrius de doblatge. Tu també pots unir-t'hi a través del següent formulari del web d'À Punt:

<https://www.apuntmedia.es/queixes-i-suggeriments/>

Pots utilitzar este text:

M'agradaria que les sèries i pel·lícules estrangeres que emet la televisió pública valenciana siguen doblades al valencià i que esta siga l'opció predeterminada d'emissió. ■

PER **ISABEL MARTÍ**
DELEGADA DE
L'AAPV A
CONARTE

MALALTIES PROFESSIONALS EN LES ARTS ESCÈNIQUES

LES MALALTIES PROFESSIONALS SÓN UN TEMA POC TRACTAT EN LES REIVINDICACIONS GENERALS DELS ACTORS I LES ACTRIUS. SOLEM POSAR PER DAVANT QÜESTIONS SALARIALS O D'ACCÉS A L'OFERTA DE TREBALL. PERÒ LA SALUT EN EL TREBALL ÉS UN ELEMENT MÉS D'UNES BONES CONDICIONS LABORALS I, SI VOLEM FER ÚS DEL NOSTRE INSTRUMENT DE TREBALL DE MANERA ÒPTIMA DURANT MOLT DE TEMPS (ÉS A DIR, EL NOSTRE COS, LA NOSTRA VEU I LA NOSTRA MENT) COM A TREBALLADORS I TREBALLADORES DE LES ARTS ESCÈNIQUES, HEM DE PRENDRE CONSCIÈNCIA DELS NOSTRES DRETS I OBLIGACIONS.

La Trobada sobre malalties professionals en les Arts Escèniques organitzada per Conarte, l'AAPV i l'APDCV va comptar amb la intervenció d'alguns dels especialistes de l'Unitat de Medicina de la Música i les Arts Escèniques de l'Hospital de Manises.

A ningú se li ocorre que un esportista d'elit no tinga reconegudes les seues sessions de fisioteràpia per recuperar-se d'entrenaments i partits o, fins i tot, amb personal de salut mental per aprendre a gestionar la pressió de les competicions i l'exhibició pública que comporta la seua professió. El teatre, la dansa, el circ, el doblatge i l'audiovisual també comporten situacions de risc per a la salut que no estan contemplats com a tal i poden derivar en afeccions no reconegudes dins el catàleg de malalties professionals.

Per què és important això? Perquè el catàleg determina quins són els mals pels que pots cursar baixa justificada en la teua feina i regulen les condicions de prevenció de riscos laborals a què les empreses productores estan obligades. Si alguna vegada has fet un curs de prevenció de riscos laborals com a actor o actriu, deus haver-te adonat que gairebé cap dels continguts del curs estava pensat per al teu àmbit laboral. T'expliquen com alçar pesos i com acostar-te a un quadre elèctric amb seguretat; però no com tindre una bona higiene vocal o com previndre lesions en determinats moviments repetitius que potser comporta la teua actuació en el paper que estàs executant. ►

**EL TEATRE,
LA DANSA, EL CIRC,
EL DOBLATGE
I L'AUDIOVISUAL
TAMBÉ
COMPORTEN
SITUACIONS
DE RISC
PER A LA SALUT
QUE NO ESTAN
CONTEMPLATS
COM A TAL ...**

És molt il·lustrativa la querella que va guanyar una companyia nacional d'un país europeu (em disculpareu, però no recorde ara exactament quin) quan va demostrar que el grau d'inclinació de l'escenari en el qual treballaven habitualment els provocava unes lesions en la musculatura del peu i la cama, que exigia que l'empresa es fera càrrec de la corresponent rehabilitació dels artistes i la implementació del personal suficient per a poder afrontar les temporades amb l'adequada rotació de personal, per a assegurar la salut del personal laboral.

A la **Proposta 59** de l'Informe de la Subcomissió per a l'Elaboració d'un Estatut de l'Artista¹ es recomanava un apropament integral als problemes de salut:

1 El **reconeixement de les malalties professionals** que porte a una adequada prevenció per minimitzar els riscos per a la salut de les persones i normalitzar la cultura preventiva en un sector precari i necessitat. La major part d'aquestes malalties, particularment a l'àmbit de les arts escèniques, es tracten com a comunes i desvinculades de la pràctica professional. La idea seria la seua incorporació **via modificació de l'Annex I al RD 1299/2006, mitjançant el procediment previst per a aquesta**².

2 La instauració de **sistemes adequats de seguiment de la salut entre els professionals de l'espectacle**. Aquests sistemes han demostrat que impliquen un estalvi econòmic important per a les companyies i per a la salut dels artistes.

¹ <https://www.cultura.gob.es/dam/jcr:20db197e-47af-4a8c-8e3c-4ae4a813b75f/seguimiento-medidas-30-03-2023-pdf.pdf>

² <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2006-22169>

Actualment, no hi ha cap relació de malalties laborals pròpies de les diferents especialitats artístiques ni es disposa de metges especialitzats que puguin tractar-les, com sí que existeix en el cas dels esportistes. Per això, la Prevenció de Riscos Laborals va ser una de les aportacions que CONARTE va fer a l'informe previ a la creació de l'Estatut de l'Artista i, a través del nostre contacte amb l'Agència Europea per a la Seguretat i la Salut en el treball, hem posat en diverses ocasions a la subcomissió en coneixement de l'eina OIRA³, un *software* que possibilita l'elaboració de ferramentes d'avaluació de riscos específics de cada sector orientades a la seua utilització per xicotetes empreses.

Per tot açò, el passat 27 de gener es va celebrar a València una trobada al voltant de les malalties professionals en les arts escèniques organitzada per CONARTE, amb la col·laboració d'AAPV i APDCV. L'IVC ens va cedir per a l'ocasió la Sala 7 del Rialto, on va tindre lloc l'encontre a les 17:00 hores.

Ja s'havien celebrat trobades similars en altres ciutats de l'Estat Espanyol com Madrid, Barcelona, Gijón i Donostia. De fet, la cita de València en un principi s'havia fixat en el mes de novembre, però per causa de la DANA acordàrem celebrar-la en una data posterior.

Hi havia especial interès a celebrar aquesta trobada a València perquè és ací on es troba la primera unitat especialitzada de tot l'estat en tractar afeccions en l'àmbit de les arts escèniques: la **Unitat de Medicina de la Música i les Arts Escèniques del Departament de Salut de Manises**. Aquesta unitat va començar a funcionar l'abril de 2017 a l'antic Hospital Militar de Mislata, i des de la seua obertura ofereix atenció gratuïta a artistes amb un equip multidisciplinari de professionals experts. Aquesta unitat, nascuda com a alternativa als diagnòstics generals, és la resposta pública a una necessitat que, fins llavors, només tenia cobertura privada. Tres dels quatre professionals amb què comptarem per a la composició de la taula rodona formen part de la unitat. ➔

HI HAVIA ESPECIAL INTERÉS A CELEBRAR AQUESTA TROBADA A VALÈNCIA PERQUÈ ÉS ACÍ ON ES TROBA LA PRIMERA UNITAT ESPECIALITZADA DE TOT L'ESTAT EN TRACTAR AFECCIONS EN L'ÀMBIT DE LES ARTS ESCÈNIQUES

³ <https://oira.osha.europa.eu/es>

COMPONENTS TAULA RODONA MALATIES PROFESSIONALS EN LES AAEE

Només Ana Pascual no forma part de la Unitat de Medicina de la Música, ja que els metges del treball formen part de l'àmbit privat de les asseguradores. No obstant això, en totes les trobades s'ha procurat comptar amb metges del treball per la seua importància en el procés de reconeixement de malalties professionals, així com en els passos per a tramitar baixes mèdiques vinculades al treball, una de les principals demandes i reptes del sector teatral.

Els membres de la Unitat **ens confirmaren que la major part dels seus pacients venen del món de la música, la qual cosa els porta a pensar que hi ha poc coneixement de la unitat entre els actors i les actrius.** Nosaltres els preguntàrem si havien fet algun tipus d'activitat de difusió i ens facilitaren uns díptics informatius que, segons reconegueren, havien repartit sobretot entre les societats musicals.

Ens digueren, tanmateix, que havien tractat de posar-se en contacte amb l'ISEACV per tal d'implementar entre l'alumnat de les escoles d'Art Dramàtic sessions divulgatives que donaren a conèixer les possibles malalties derivades de l'exercici del treball interpretatiu i l'existència de la unitat, però trobaren moltes dificultats d'interacció amb ells i no hi insistiren.

Tal com ens explicaren, qualsevol ciutadà valencià té dret a demanar que l'atenguen a la unitat. Només ha de demanar al metge de capçalera ser-hi derivat. Insisteixen que els metges sovint desconeixen l'existència de la unitat. Fins i tot diuen que no poden fer eixa derivació, però ens asseguren que això no és cert i que poden posar-se en contacte directament amb la unitat per tal que siguin ells els qui en posen al facultatiu en coneixement.

Recalquen que, si no fem ús de la Unitat, corre el risc de ser desmantellada si les autoritats sanitàries consideren que compta amb uns recursos que no estan prou aprofitats. A més a més, el diagnòstic és la millor manera de dur a terme un estudi d'incidència d'afeccions que puga servir de guia a la implementació de mesures preventives en la salut laboral. La qüestió és que no sabem ben bé, perquè no ens ho hem plantejat mai, quines malalties podríem derivar-se de l'exercici del nostre treball. Però ells ens fan un recull de què es troben amb més freqüència: contractures musculars, tendinopaties o síndrome de l'excés d'ús, ►

RECALQUEN QUE, SI NO FEM ÚS DE LA UNITAT, CORRE EL RISC DE SER DESMANTELLADA SI LES AUTORITATS SANITÀRIES CONSIDEREN QUE COMPTA AMB UNS RECURSOS QUE NO ESTAN PROU APROFITATS.

... CONTRACTURES MUSCULARS, TENDINOPATIES O SÍNDROME DE L'EXCÉS D'ÚS, COMPRESSIONS MUSCULARS, DISTONIES, LESIONS VOCALS, LESIONS D'OÏDA, LESIONS EN LA PELL O AL·LÈRGIES A ELEMENTS D'ATREZZO O VESTUARI I, SOBRETOT, SITUACIONS D'ANSIETAT.

compressions musculars, distonies, lesions vocals, lesions d'oïda, lesions en la pell o al·lèrgies a elements d'attrezzo o vestuari i, sobretot, situacions d'ansietat. La unitat també realitza diferents tallers didàctics de reeducació postural i ergonomia; nutrició i exercici físic; descans i control d'emocions. Tot això amb la finalitat de previndre les lesions més habituals provocades per mals hàbits o rutines.

En el terreny de la fisioteràpia, amb el Dr. Ricardo García Sáez, parlem de les lesions musculars que es produeixen per moviments repetits en escena que no es fan amb seguretat i que limiten el teu accés a un altre treball, o t'impossibiliten continuar amb les funcions d'eixa o altra feina que compatibilitzes. Ell ve del terreny de l'esport i no deixa de mencionar el terrible desequilibri que existeix entre les lesions esportives i les artístiques. **Els esportistes, diu, van a l'especialista "quan tenen dolor, els artistes veniu amb lesions d'anys que ja estan cronificades perquè disminueix el vostre rendiment".**

Amb la Dra. Carmen Castillero parlem de qüestions relacionades amb la veu. Ella diu que ha constatat que, **durant la formació d'Art Dramàtic, el professorat de dicció i logopèdia no compta amb un metge especialista per impartir algunes sessions de salut de l'instrument vocal, i després les consultes s'omplien de professionals amb lesions** als que ningú els ha explicat com usar correctament la seua eina de treball. Ens parla d'una correcta hidratació, de la forma adequada de calfar la veu abans i després del treball vocal, i de l'educació en la respiració i la posició corporal per emetre la veu.

També ens parla de la salut de l'oïda, molt poc contemplada en els espectacles, perquè **la sobreexposició continuada a alts volums en caixes escèniques sense la corresponent protecció** (taps especials en les oïdes que redueixen les freqüències dolentes però deixen sentir) **pot provocar una pèrdua irreversible de l'audició.**

Molt interessant l'intercanvi amb el Dr. Guillermo Dalia sobre la **salut mental entre els professionals de les AAEE**. Li explicàrem la casuística que ens va aplegar a les associacions amb professionals que dies després de la DANA tenien funcions i es trobaven incapacitats per pujar a un escenari, però no trobaren cap suport mèdic que justificara eixe estat. També dels processos de malaltia mental que t'incapaciten temporalment per continuar treballant davant d'un públic. Per no parlar, en l'àmbit de la prevenció, de determinants entorns laborals tòxics que afavoreixen l'aparició d'afeccions mentals.

Per últim, poguérem escoltar a la Dra. Ana Pascual, que ens va explicar com tramitar una baixa laboral i va insistir molt en com era d'important la tasca que CONARTE estava exercint pressionant a la subcomissió interministerial de l'Estatut de l'Artista, perquè **només introduint malalties professionals dins el catàleg podrem demanar baixes laborals i tindre dret a prestacions d'incapacitat**, si fora el cas.

No fa molt facilitàrem a tots els nostres socis i sòcies una enquesta on els demanàvem que ens parlaren de totes les qüestions relacionades amb la salut en el treball que havien viscut en la seua trajectòria. **És fonamental que totes i tots col·laborem en aquest tipus de consultes per poder nodrir el nostre argumentari a l'hora de demanar a les autoritats pertinents que amplien els nostres drets** i implementen polítiques que ens protegeixen al mateix nivell que ho estan altres sectors laborals.

Des de CONARTE continuarem lluitant en aquest terreny oferint als sindicats membre cursos i jornades al voltant de la salut professional. Enguany estem preparant-ne un sobre la cura de la veu que segurament tindrà lloc en l'últim trimestre de l'any. Tant de bo tinga una alta demanda que justifique que continuem invertint els nostres esforços en eixe sentit.

SALUT!

PER **JOANVI
CUBEDO**
I **CAPELLA**
ACTOR
I NARRADOR

INICIS DEL TEATRE INDENPEDENT A VALÈNCIA I VOLTANTS

A les darreries dels anys seixanta s'inicia a la ciutat de València el Teatre Independent, amb antecedents a Madrid i Barcelona des del principi d'eixa dècada, i a Llatinoamèrica a finals dels cinquanta. S'enceta amb Centre Experimental de Teatre, on hi ha gent provinent del col·legi Escolapis i del Centro Hermandades del Trabajo. Després de diversos muntatges, uns volen fer propostes més frívols i divertides, i altres, a més de fer-ho en valencià, també volen tractar reivindicacions polítiques. Es divideixen, creant el grup Carnestoltes Teatre i el grup de Teatre Popular El Rogle.

Danza de la lanza de papel | D: Eduardo Zamanillo | 1975 | PTV - Pequeño Teatro de Valencia

Al col·legi Salesians del carrer Sagunt de València hi havia un capellà anomenat Alejandro, molt aficionat a l'art dramàtic, motiu pel qual acull a grups de teatre, donant-los lloc d'assaig i de representacions. Uns a l'edifici de l'antic teatre, el Grupo Independiente Teatro 2, del que posteriorment naixeria el Grup de Teatre l'Entaulat, i uns altres al saló d'actes del nou edifici, el Pequeño Teatro de Valencia (PTV), del que després naixeria la Compañía de Clowns La Inestable fins que tornaren al seu nom original (PTV), però ara en valencià, el Petit Teatre de València.

Coincidint en el temps, a Alfara del Patriarca es funda l'Associació Cultural Club 49, de la que es forma el Grup 49 de Teatre; poc després, a Alboraya, a partir del Cine Club Lumière, apareix el Sambori Teatre i Teatre El Mirall; a la pedania de Castellar/Oliveral, motivat per un retor molt dinàmic, naix l'Horta Teatre...

Dalt, façana del Valencia-Cinema. Baix, diverses imatges del Grup de Teatre l'Entaulat

Buscant noves i diferents formes de treballar la representació escènica, estudiant, aprenent a partir de tallers d'iniciativa autodidacta i moltes lectures, combatent el Règim Franquista (denunciant-lo i demanant-hi una alternativa), el teatre independent valencià arriba a la seua plenitud i crea l'Assemblea de Teatre Independent del País Valencià. Així, a més de fer colla un gran nombre de grups de tot el territori, programen al saló d'actes de la Societat Coral El Micalet, i quan la sala teatral Valencia-Cinema, habitual programadora del teatre independent d'altres zones de l'Estat, crea el Festival de Teatre Independent Valencià, hi programen dues temporades.

Mor el "Caudillo" i pocs anys després dos muntatges s'estrenen denotant el final d'aquest moviment teatral. L'un *Memòria general d'activitats del Rogle Teatre*, l'altre *Mort el gos queda la ràbia*, del Grup de Teatre l'Entaulat. El primer deia que "com es feia el teatre, ja no funcionava" i el segon era un compendi de peces curtes de diversos grups de teatre independent valencians, com a mostra de les darreres protestes polítiques i formes o maneres de fer teatre.

Tres forasters de Madrid de el grup El Rogle en el Casino de Granollers (1973) | Foto: Pau Barceló | Font: CDiMAE

Ve la preautonomia, al poc la primera Diputació i el primer Ajuntament d'esquerres, comencen a realitzar-se les programacions amb diners públics, el Teatre Principal es gestiona directament i es crea la Sala Escalante: el Teatre Independent ja no tenia sentit. És l'inici de l'etapa de teatre públic, de les primeres sales privades i del naixement de les primeres productores, algunes d'elles des dels mateixos grups de teatre com el PTV, l'Entaulat, Grup 49, l'Horta Teatre...

I, una gran alegria final, el Director General de Cultura d'aleshores ve a València, s'entrevista amb la gent de teatre i rep, a part dels seus, als rojos del Teatre Independent. I, a més, accepta la petició que li fan: que es reforme l'Escola d'Art Dramàtic de València, amb Antonio Díaz Zamora com a director.

En eixe moment, l'interpret valencià ja ha aconseguit tindre el nivell professional de qualsevol altre territori, i el teatre valencià és un sector professional de treball com qualsevol altra professió.

Antonio Díaz Zamora | Foto: Chico | Font: INAEM